

Türkiye ve Dünya Ekonomi Gündemi (18 – 22 Eylül)**Türkiye**

- Merkezi yönetim borç stoku Ağustos'ta 5,880 milyar TL oldu. Borç stokunun 2,061.6 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi, 3,818.4 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.
- Tüketici güven endeksi Eylül'de bir önceki aya göre %5.1 artışla 71.5'e yükseldi.
- Finansal hizmetler güven endeksi (FHGE) Eylül'de bir önceki aya göre 6 puan artarak 168.2 seviyesine yükseldi.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Eylül ayı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faiz oranını beklentilere paralel 500 baz puan artırarak %30'a yükseltti.
- Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD), Türkiye ekonomisine yönelik büyüme beklentisini 2023 yılı için %3.6'dan %4.3'e yükseltirken; 2024 yılı büyüme beklentisini ise %3.7'den %2.6'ya düşürdü.

ABD

- ABD Merkez Bankası (Fed) politika faizini beklentilere paralel şekilde %5.25-%5.50 seviyesinde sabit tuttu.
- Boston Fed Başkanı Collins, yüksek enflasyonla mücadelenin devam ettiğini ve daha fazla sıkılaştırmanın masada olduğunu belirtti.

Avrupa

- Euro Bölgesi'nde enflasyon Ağustos ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %5.2 ile beklentilerin altında artış gösterirken; bir önceki aya göre %0.5 oldu. Çekirdek enflasyon ise yıllık bazda %5.3 ile beklentilere paralel gerçekleşti.
- İngiltere Merkez Bankası (BoE) politika faiz oranını artırım beklentilerinin aksine %5.25'te sabit bıraktı.
- İsveç Merkez Bankası politika faiz oranını 25 baz puan artırarak %4 ile tarihi yüksek seviyeye çıkardı.
- Norveç Merkez Bankası politika faiz oranını 25 baz puan artırarak %4.25'e çıkardı.
- İsviçre Merkez Bankası politika faizini %1.75 ile sabit bıraktı.

Asya

- Japonya Merkez Bankası (BoJ), beklentilere paralel olarak faiz oranlarını -%0.1'de tuttu ve 10 yıllık Japon devlet tahvili getirisini sıfır civarında sınırladı.
- Japonya'da enflasyon Ağustos'ta %3.2 artarak art arda 17. ayda BoJ hedefinin üzerinde gerçekleşti.
- Çin Merkez Bankası (PBoC), ekonomik istikrara yönelik yeni işaretler ve zayıflayan yuanın acil parasal gevşeme ihtiyacını azaltmasına bağlı olarak, beklentilere paralel şekilde gösterge borç verme faiz oranlarını sabit tuttu ve bir yıl vadeli ana kredi faiz oranı (LPR) %3.45, beş yıllık LPR %4.20 olarak kaldı.
- S&P Global, Çin'in büyüme tahminini 2023 için %5.2'den %4.8'e, 2024 için ise %4.8'den %4.4'e çekti.

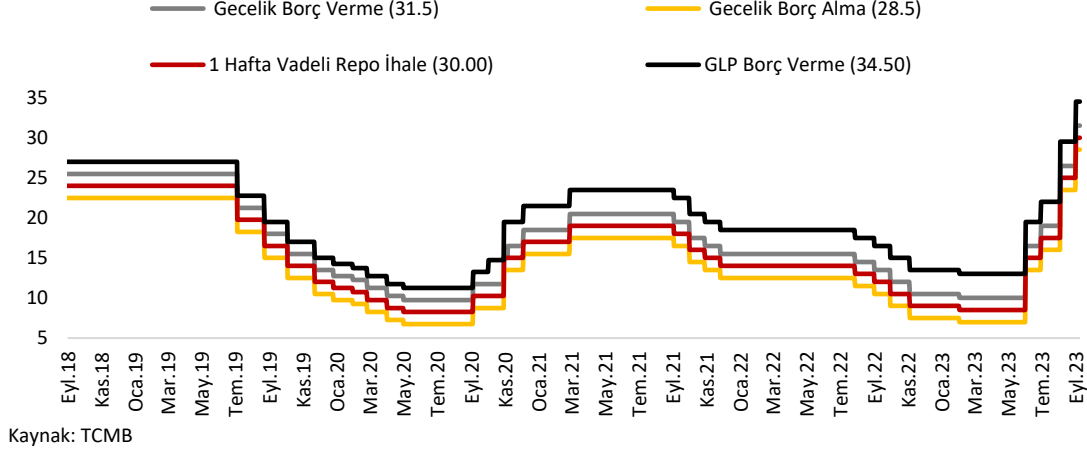
Diğer

- Brezilya Merkez Bankası gösterge faiz oranı Selic'i beklendiği gibi 50 baz puan daha düşürdü ve %12.75'e çekti. Banka, gelecek toplantılarda aynı büyüklükte daha fazla indirim gitme niyetini tekrarladı.
- OECD, Haziran'da 2023 yılı için %2.7 olarak açıkladığı küresel ekonomide büyüme tahminini %3'e revize etti.

Ayrıntılar...

Yurt İçi

TCMB politika faiz oranını beklentiler doğrultusunda %30'a çıkardı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Eylül ayı Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında politika faiz oranını beklentilere paralel 500 baz puan artırarak %30'a yükseltti.

Enflasyonun Temmuz ve Ağustos aylarında öngörülenin üzerinde gerçekleştiği belirtilirken, bunun sebebi; bir önceki toplantı notunda olduğu gibi yurt içi talepteki güçlü seyir, hizmet fiyatlarındaki katılık, petrol fiyatlarındaki artış ve enflasyon beklentilerinde süregelen bozulmanın enflasyonda ilave yukarı yönlü baskı oluşturması olarak belirtildi.

Bu unsurlar nedeniyle enflasyonun yıl sonunda Enflasyon Raporu'ndaki tahmin aralığının üst sınırına (%62) yakın gerçekleşebileceği tekrarlandı.

Bu ayki toplantı notuna eklenen ifade ise son dönemde etkili olan ücret ve kur kaynaklı maliyet yönlü baskılar ile vergi düzenlemelerinin enflasyona önemli ölçüde yansıdığı ve aylık enflasyonun ana eğiliminde düşüşün başlayacağı değerlendirildiği oldu.

Ayrıca bir önceki ay notta yer alan "Kurul, parasal sıkılaştırma adımlarının etkisiyle, dezenflasyonun 2024 yılında Rapor ile uyumlu şekilde tesis edileceğini öngörmektedir." ifadesi bu ay "Kurul, parasal sıkılaştırma adımlarının etkisiyle, dezenflasyonu 2024 yılında Rapor'daki patika ile uyumlu şekilde tesis etmekte kararlıdır." ifadesi ile değiştirildi.

Bu ayki notta ayrıca Türk lirası varlıklara yurt içi ve yurt dışı talebin artmaya başlamasının fiyat istikrarına güçlü katkıda bulunacağı belirtildi.

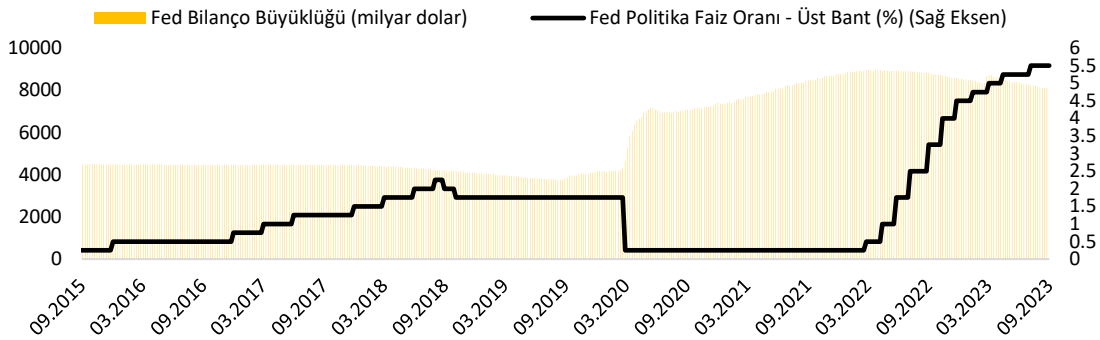
Merkezî Yönetim Borç Stoku 2023 yılı Ağustos ayı itibariyle 5 trilyon 880 milyar TL oldu.

Enstrüman Yapısına Göre Merkezî Yönetim Borç Stoku (milyar TL)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 Ağustos
Toplam	532.9	586.2	612.5	678.2	760.0	876.5	1,067.1	1,329.1	1,812.1	2,747.8	4,033.2	5,880.0
İç Borç Stoku	386.5	403.0	414.6	440.1	468.6	535.5	586.1	755.1	1,060.4	1,321.2	1,905.3	2,759.0
Hazine Bonosu	3.7	0.0	0.0	0.0	1.0	1.0	5.5	15.5	0	9.9	18.9	3.0
Devlet Tahvili	382.9	403.0	414.6	440.1	467.6	534.5	580.6	739.6	1,060.4	1,311.3	1,886.4	2,756.0
Dış Borç Stoku (TL)	146.4	183.2	197.9	238.1	291.3	341.0	481.0	573.8	751.8	1,426.6	2,127.9	3,121.0
Dış Borç Stoku (Milyon \$)	82.2	85.2	84.6	81.5	82.8	90.2	91.2	96.4	102.3	109.7	113.6	117.2
Uluslararası Tahvil (TL)	91.7	119.0	135.2	167.3	211.4	252.3	364.9	451.2	593	1,087.3	1,644.9	2,435.7
Uluslararası Tahvil (Milyon \$)	51.5	55.3	57.8	57.3	60.1	66.8	69.2	75.8	80.6	83.6	87.8	91.5
Kredi	54.6	64.2	62.7	70.8	79.9	88.7	116.1	122.6	158.8	339.3	483.0	685.3
Kredi (Milyon \$)	30.7	29.9	26.8	24.2	22.7	23.5	22.0	20.6	21.1	26.1	25.8	25.7

Borç stokunun 2,061.6 milyar TL tutarındaki kısmı Türk Lirası cinsi, 3,818.4 milyar TL tutarındaki kısmı döviz cinsi borçlardan oluştu.

Yurt dışı

FED, beklentiler doğrultusunda faiz oranlarında değişikliğe gitmezken; ileriye dönük faiz beklentilerini güncelledi.

ABD Merkez Bankası (Fed) 19-20 Eylül tarihlerinde gerçekleştirdiği toplantısında politika faizini beklentilere paralel şekilde %5.25-%5.50 seviyesinde sabit tuttu. Fed, Eylül toplantısının politika açıklamasında çok az değişiklik yaparak sadece ekonominin Temmuz açıklamasındaki "ılımlı" yerine "sağlam" bir hızda genişlediğini belirtti.

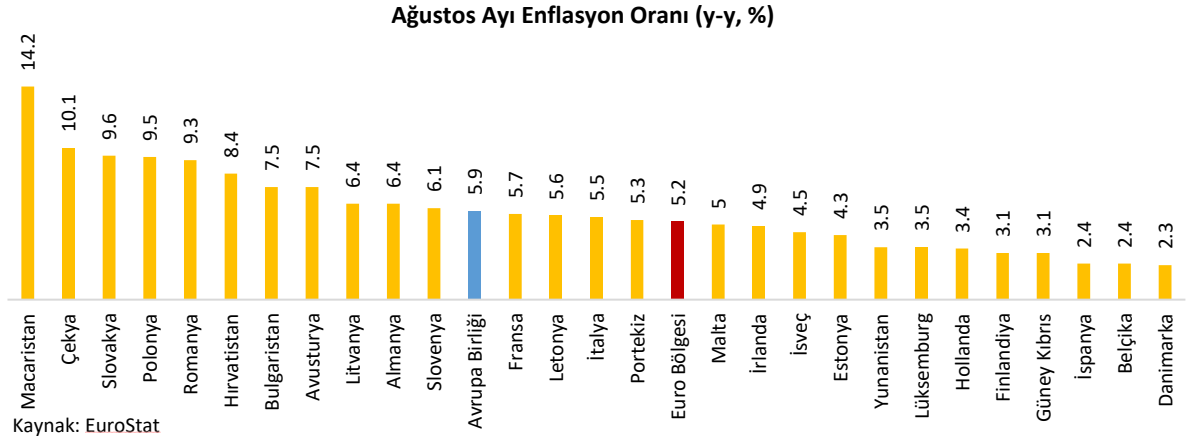
Fed, gelecekte yapacağını düşündüğü faiz indirimlerini revize etti. Piyasaların Fed kararını beklenenden bir miktar daha şahin algılamalarının temel sebebi, Fed'in faiz tahminini 2023 yılı için sabit bırakırken; 2024 ve 2025 yılları için yukarı yönlü güncellemesi oldu.

Fed Başkanı Jerome Powell, istihdam artışının hala "güçlü" ve "sağlam" olduğunu ve Merkez Bankası'nın 2025 sonuna kadar finansal koşulları ekonomik büyüme ve istihdam üzerinde fazla bir maliyet yaratmadan sıkı tutabileceğini söyledi. Powell ayrıca, "Enflasyonu Fed'in %2 hedefine geri döndürmek için faiz oranlarının uygun

seviyeye ulaştığına dair gerçekten ikna edici kanıtlar görmek istiyoruz" dedi. Powell, Fed'in federal fon oranını sabit tutma kararının, mevcut döngü için faiz artırımının zirvesinde olduğu anlamına gelmediğini de söyledi.

	Büyüme Tahmini (%)		Enflasyon Tahmini (%)		İşsizlik Oranı Tahmini (%)		Faiz Oranı Tahmini (%)	
	Eylül 2023	Haziran 2023	Eylül 2023	Haziran 2023	Eylül 2023	Haziran 2023	Eylül 2023	Haziran 2023
2023	2.1	1.0	3.3	3.2	3.8	4.1	5.6	5.6
2024	1.5	1.1	2.5	2.5	4.1	4.5	5.1	4.6
2025	1.8	1.8	2.2	2.1	4.1	4.5	3.9	3.4
2026	1.8	--	2.0	--	4.0	--	2.9	--
Uzun Dönem	1.8	1.8	2.0	2.0	4.0	4.0	2.5	2.5

Euro Bölgesi'nde enflasyon Ağustos'ta nihai verilere göre %5.2'ye gerilerken; çekirdek enflasyon %5.3 oldu.

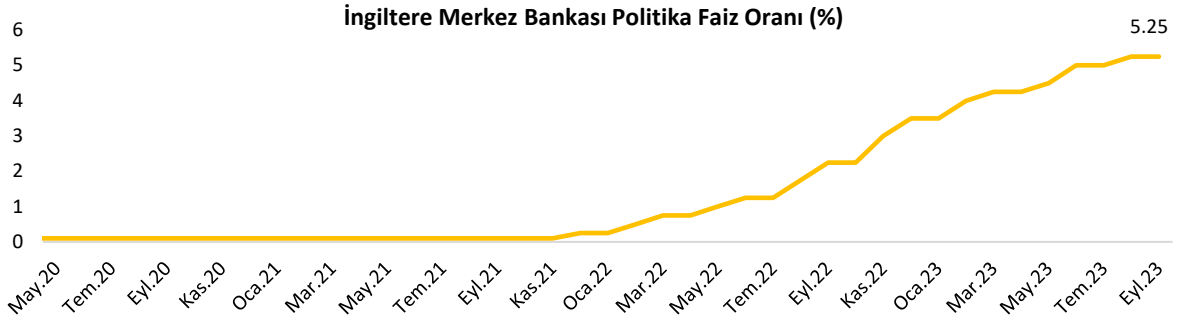

Euro Bölgesi'nde TÜFE Ağustos'ta nihai verilere göre aylık bazda %0.5 arttı. Enflasyon yıllık bazda %5.3'ten %5.2'ye geriledi. Enflasyon son 19 ayın en düşük seviyesinde gerçekleşti. Söz konusu düşüşte, enerji fiyatlarındaki gerileme etkili oldu. Çekirdek enflasyon aylık bazda %0.3 arttı; yıllık bazda %5.3 oldu.

Avrupa Birliği'nde Ağustos'ta enflasyonun en hızlı arttığı ülke %14.2 ile Macaristan oldu. En düşük artış ise %2.3 ile Danimarka'da yaşandı.

Euro Bölgesi'nin 2023 yılı enflasyon beklentisi %5.6 seviyesinde bulunuyor.

İngiltere Merkez Bankası beklentilerin aksine politika faiz oranını değiştirmedii.

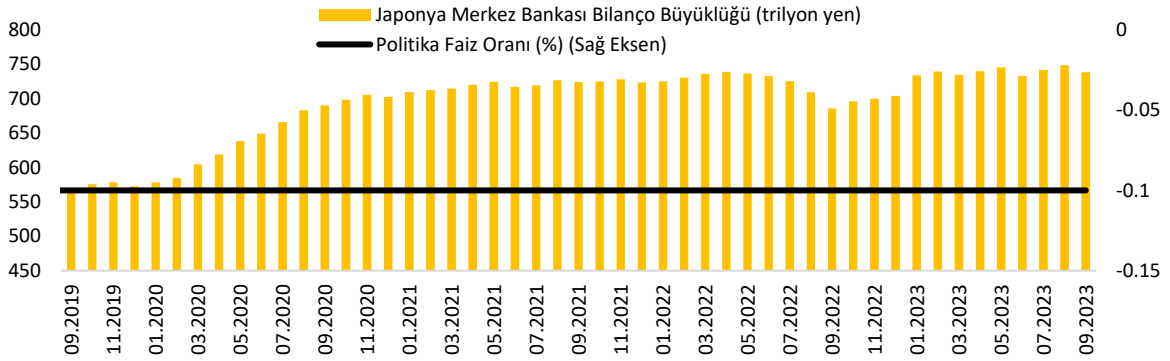
Kaynak: İngiltere Merkez Bankası

İngiltere Merkez Bankası (BoE), artırım beklentilerinin aksine politika faiz oranını değiştirmeyerek %5.25'te sabit bıraktı. Beklentiler Banka'nın faiz oranını 25 baz puan artırması yönündeydi. Böylece Aralık 2021'den bu yana devam eden ve 14 kez üst üste yapılan faiz artırımlarına ara verilmiş oldu.

BoE, politikanın sadece duraksamada olduğunu ve %2'lik hedefin oldukça üzerinde seyreden enflasyonun beklendiği gibi düşmemesi hâlinde müdahale edeceğinin sinyalini verdi. Banka, enflasyonun 2025 yılının ikinci çeyreğinde hedefe ulaşacağını tahmin ediyor.

Merkez Bankası Başkanı Bailey yaptığı açıklamada, "Enflasyon son aylarda çok düştü ve düşmeye devam edeceğini düşünüyoruz. Bu sevindirici bir haber. Ancak rehavete yer yok. Enflasyonun normale döndüğünden emin olmamız gerekiyor ve bunu yapmak için gerekli kararları almaya devam edeceğiz" ifadelerini kullandı.

Japonya Merkez Bankası (BoJ), gösterge faiz oranını -%0.10 olarak bıraktı.

Kaynak: St. Louis Fed

Japonya Merkez Bankası (BoJ), politika faizini -%0.1'de tuttu; 10 yıllık Japon devlet tahvili getirisini sıfır civarında sınırladı.

BoJ, ekonomide "ılımlı bir toparlanma" yaşandığını belirtti. Banka, açıklamasında, yurt içi ve küresel ekonomide son derece yüksek belirsizliklere dikkati çekti. Kararı oy birliğiyle alan BoJ, "tereddüt etmeden ek genişleme önlemleri alma" taahhüdünü devam ettirerek ileriye dönük yönlendirmesinde herhangi bir değişiklik yapmadı. BoJ'un, söz konusu kararıyla ekonomiyi desteklemek amacıyla büyük teşvik programını aşamalı olarak kaldırmak için acelesi olmadığı sinyali vermesi dikkati çekti.

Japonya'da enflasyon Ağustos'ta %3.2 artarak art arda 17. ayda BoJ hedefinin üzerinde gerçekleşti.

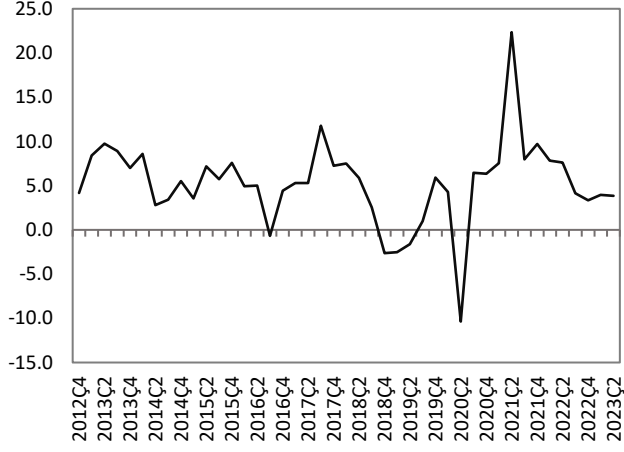
Haftalık Veri Takvimi (25 – 29 Eylül 2023)

Tarih	Ülke	Açıklanacak Veri	Önceki	Beklenti	
25.09.2023	Türkiye	Reel Kesim Güven Endeksi (Eylül)	105	104.4 (Açıklandı)	
		İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Eylül)	%76.1	%77.3 (Açıklandı)	
	ABD	Chicago Fed Ulusal Aktivite Endeksi (Ağustos)	0.12	--	
		Dallas Fed İmalat Endeksi (Eylül)	-17.2	--	
	Almanya	IFO İş Dünyası Güven Endeksi (Eylül)	85.7	85.7 (Açıklandı)	
26.09.2023	ABD	İnşaat İzinleri (Ağustos)	1.443 milyon adet	--	
		CaseShiller Konut Fiyat Endeksi (Temmuz, a-a)	%0.9	--	
		Conference Board Tüketici Güven Endeksi (Eylül)	106.1	105.6	
		Yeni Konut Satışları (Ağustos, a-a)	%4.4	--	
		Richmond Fed İmalat Endeksi (Eylül)	-7	--	
27.09.2023	ABD	Dayanıklı Mal Siparişleri (Ağustos, a-a)	-%5.2	-%0.4	
		Almanya	Tüketici Güven Endeksi (Ekim)	-25.5	-25.5
		Fransa	Tüketici Güven Endeksi (Eylül)	85	84
	Japonya	Öncü Göstergeler Endeksi (Temmuz)	108.8	107.6	
28.09.2023	Türkiye	TCMB PPK Toplantı Özeti	--	--	
		Ekonomik Güven Endeksi (Eylül)	94.1	--	
	ABD	GSYH (2.çeyrek, ç-ç)	%2	%2.2	
		Haftalık İşsizlik Maaş Başvuruları	201 bin kişi	217 bin kişi	
		Bekleyen Konut Satışları (Ağustos, y-y)	-%14	--	
			Kansas Fed İmalat Endeksi (Eylül)	12	--
	Euro Bölgesi	Tüketici Güven Endeksi (Eylül)	-16	-17.8	
	Almanya	TÜFE (Eylül, öncül, y-y)	%6.1	%4.6	
	İtalya	Tüketici Güven Endeksi (Eylül)	106.5	106	
	29.09.2023	Türkiye	Dış Ticaret Dengesi (Ağustos)	-12.2 milyar \$	--
ABD			Kişisel Tüketim Harcamaları Endeksi (Ağustos, y-y)	%3.3	%3.5
			Öncü Mal Ticaret Dengesi (Ağustos)	-91.2 milyar \$	--
			Kişisel Gelirler (Ağustos, a-a)	%0.2	%0.4
			Kişisel Harcamalar (Ağustos, a-a)	%0.8	%0.5
			Chicago PMI (Eylül)	48.7	47.4
			Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi (Eylül)	69.5	67.7
Euro Bölgesi		TÜFE (Eylül, öncül, y-y)	%5.2	%4.5	
			Çekirdek TÜFE (Eylül, öncül, y-y)	%5.3	%4.8
Almanya		Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	-%2.2	--	
		İşsizlik Oranı (Eylül)	%5.7	%5.7	
Fransa		TÜFE (Eylül, öncül, y-y)	%4.9	%5	
İtalya		TÜFE (Eylül, öncül, y-y)	%5.4	--	
İngiltere		GSYH (2.çeyrek, y-y)	%0.2	%0.4	
Japonya		İşsizlik Oranı (Ağustos)	%2.7	%2.6	
			Sanayi Üretim Endeksi (Ağustos, öncül, y-y)	-%2.3	--
			Perakende Satışlar (Ağustos, y-y)	%6.8	%6.6
		Tüketici Güven Endeksi (Eylül)	36.2	--	
		Konut Başlangıçları (Ağustos, y-y)	-%6.7	-%8.9	

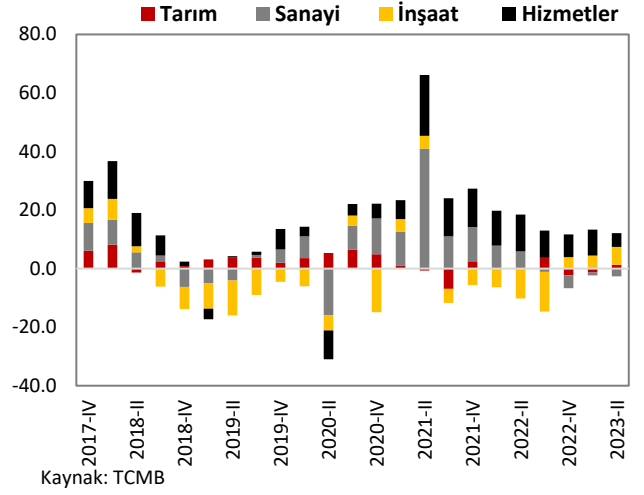
TÜRKİYE

Türkiye Büyüme Oranı

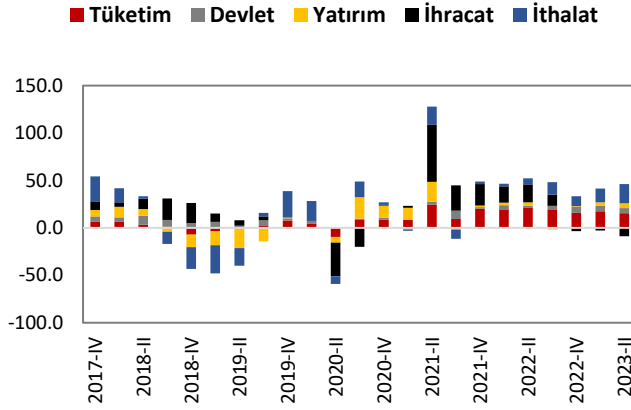
Reel GSYH (y-y, %)

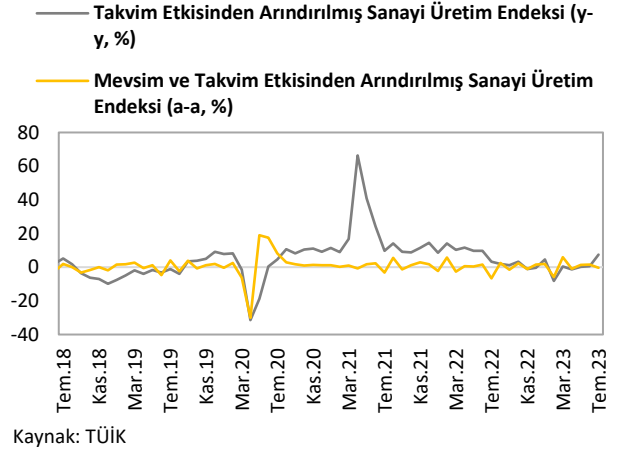
Sektörel Büyüme Hızları (y-y, %)

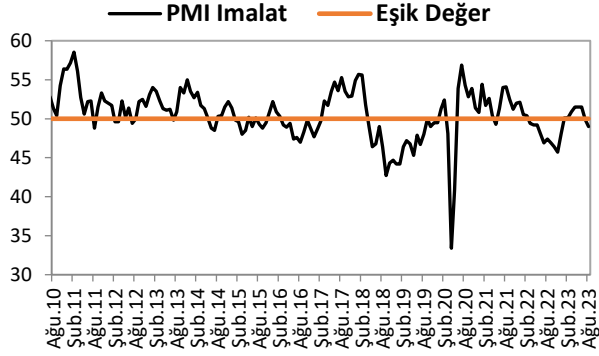
Harcama Bileşenlerinin Büyüme Hızları (y-y, %)

Sanayi Üretim Endeksi

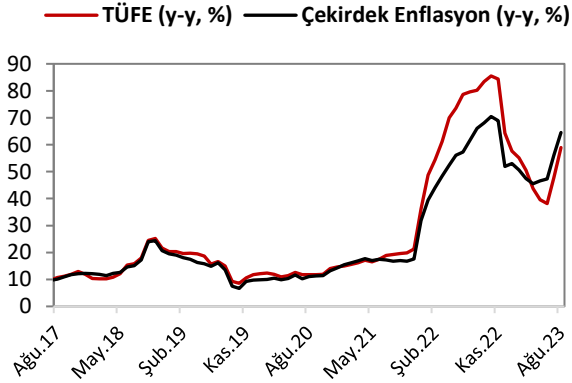

İmalat PMI

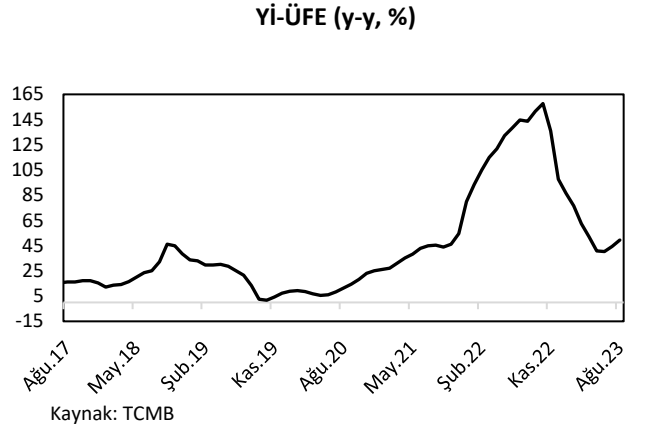

ENFLASYON GÖSTERGELERİ

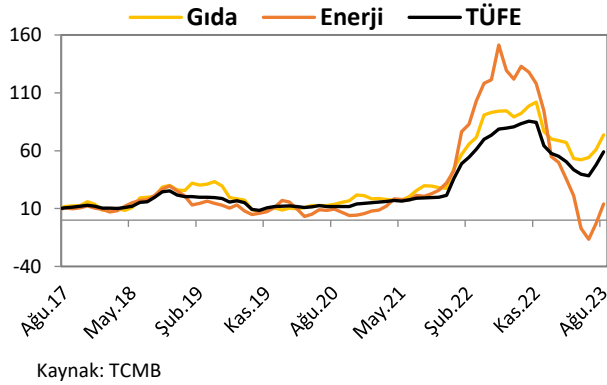
TÜFE ve Çekirdek Enflasyon

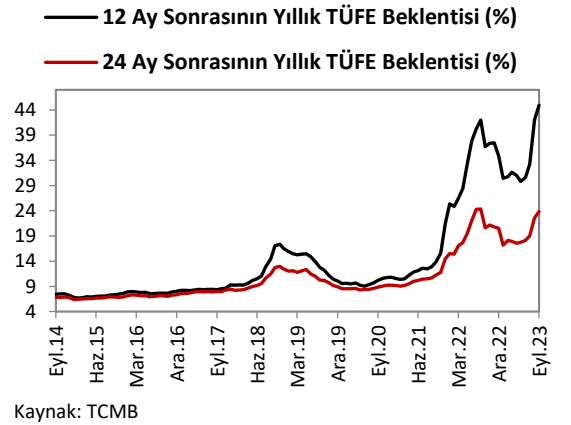
Yİ-ÜFE

Gıda ve Enerji Enflasyonu (y-y, %)

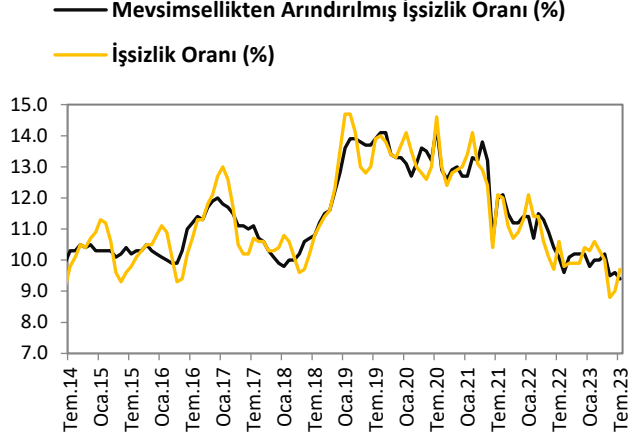

Enflasyon Beklentileri

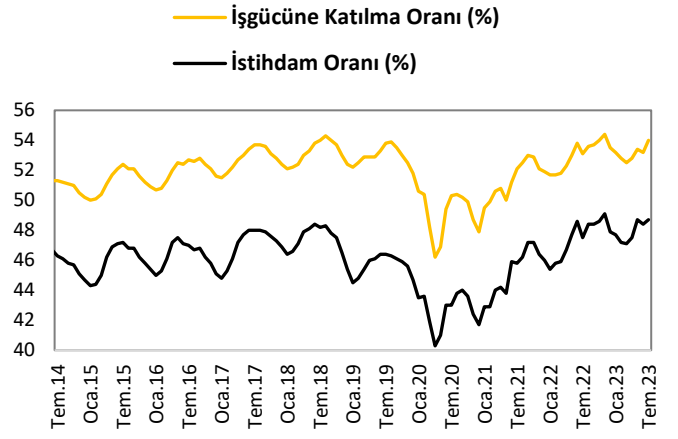

İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşsizlik Oranı

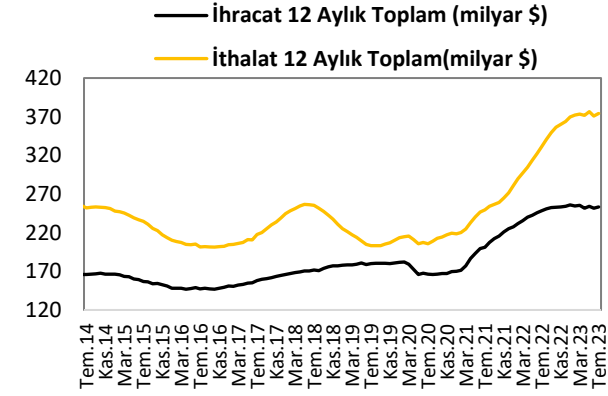

İşgücüne Katılım Oranı

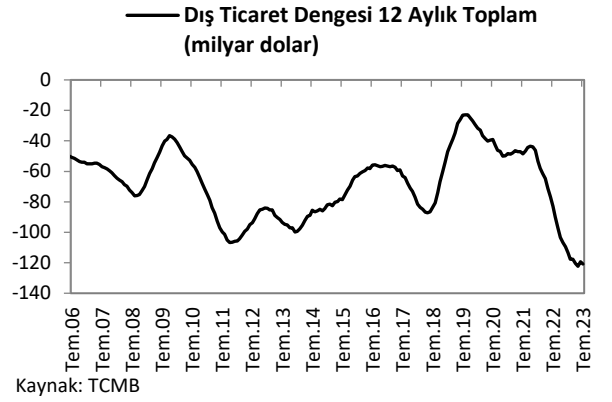

DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

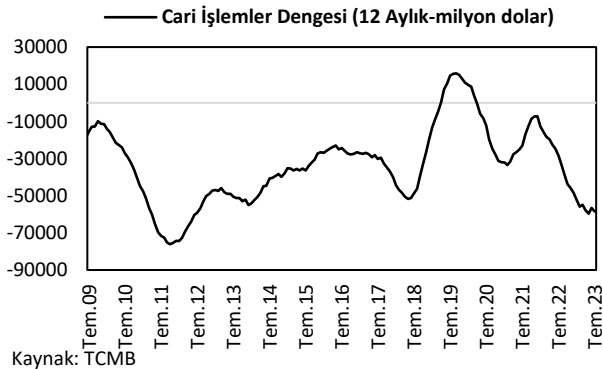
İthalat-İhracat

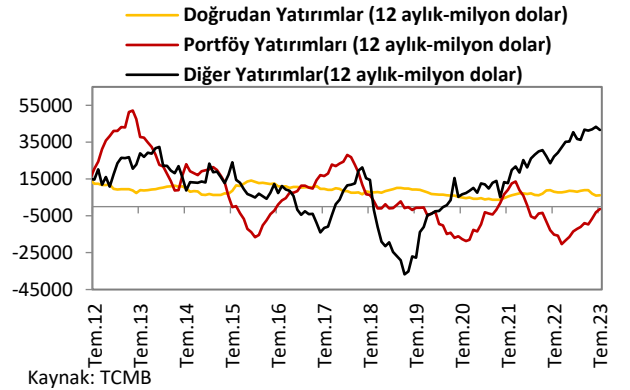
Dış Ticaret Dengesi

Cari İşlemler Dengesi

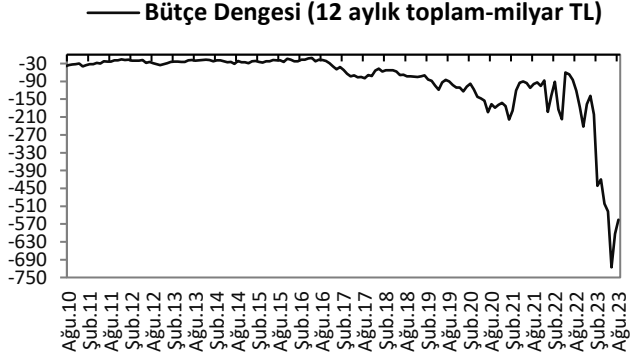

Sermaye ve Finans Hesabı

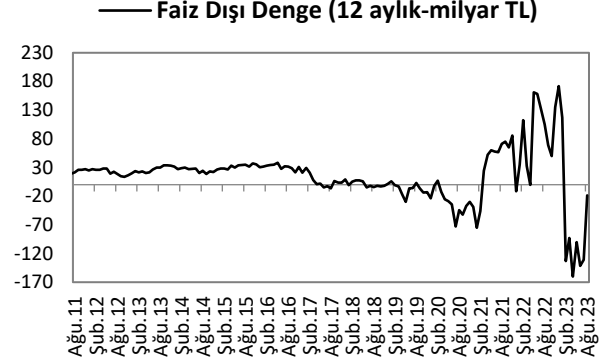

KAMU MALİYESİ GÖSTERGELERİ

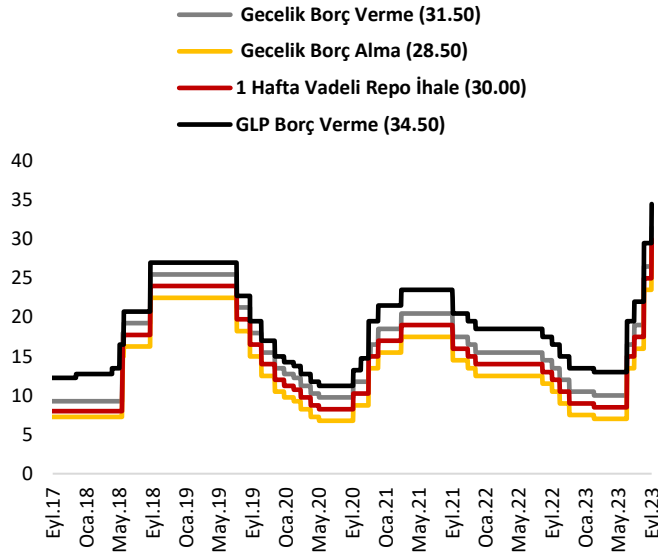
Bütçe Dengesi

Faiz Dışı Denge

TCMB Faiz Oranları

Türkiye Makro Ekonomik Görünüm

Reel Ekonomi					
	GSYH (Cari Fiyatlarla, milyon TL)	GSYH Büyüme Oranı (zincirlenmiş hacim endeksi, y-y, %)	İşsizlik Oranı (%) (mevsim etkisinden arındırılmış)	Sanayi Üretim Endeksi (y-y, %) (takvim etkisinden arındırılmış)	Kapasite Kullanım Oranı (%)
2021	7,248,789	11.0	12.0	17.5	76.6
2022	15,006,574	5.6	10.5	5.7	77.1
Son Yayınlanan	5,502,192 (2023-II)	3.8 (2023-II)	9.4 (Temmuz 2023)	7.4 (Temmuz 2023)	77.3 (Eylül 2023)
Fiyat Gelişmeleri (y-y, %)					
	TÜFE	Çekirdek TÜFE	Yİ – ÜFE		
2021	36.08	31.88	79.89		
2022	64.27	51.93	97.72		
2023 (Ağustos)	58.94	64.58	49.41		
Parasal Göstergeler (Milyon TL)					
	M1	M2	M3	Emisyon	TCMB Brüt Döviz Rezervleri (Milyon \$)
2021	2,097,220	5,063,244	5,167,365	221,447	72,563
2022	3,131,103	8,218,173	8,448,655	313,343	82,904
Son Yayınlanan (15.09.2023)	4,527,786	12,175,164	12,489,674	414,281	80,059
Faiz Oranları (%)					
	TCMB O/N (Borç Alma)	TCMB O/N (Borç Verme)	TCMB Haftalık Repo		
2021	12.50	15.50	14.00		
2022	7.50	10.50	9.00		
Son Yayınlanan (25.09.2023)	28.50	31.50	30.00		
Mal Ticareti ve Cari Denge (Milyar \$)					
	Cari İşlemler Dengesi	İthalat	İhracat	Dış Ticaret Dengesi	
2021	-7.2	271.4	225.2	-46.2	
2022	-48.7	363.7	254.2	-109.5	
Son Yayınlanan	-5.5 (Temmuz 2023)	32.3 (Temmuz 2023)	20.1 (Temmuz 2023)	-12.2 (Temmuz 2023)	
Borç Stoku Göstergeleri (Milyar TL)					
	Merkezi Yön. İç Borç Stoku	Merkezi Yön. Dış Borç Stoku	Kamu Net Borç Stoku		
2021	1,321.2	1,426.6	1,485.6		
2022	1,905.3	2,128.9	2,517.0		
Son Yayınlanan	2,759.0 (Ağustos 2023)	3,121.0 (Ağustos 2023)	2,934.2 (2023-I)		
Kamu Maliyesi (Milyar TL)					
	Bütçe Giderleri	Bütçe Gelirleri	Bütçe Dengesi	Faiz Dışı Denge	
2021 (Ağustos)	105.703	146.539	40.837	54.494	
2022 (Ağustos)	302.343	305.930	3.586	26.233	
2023 (Ağustos)	562.686	613.956	51.270	138.419	
Rasyolar (%)					
	Bütçe Açığı/GSYH	AB Tanımlı Genel Yönetim Borç Stoku/GSYH	Cari Denge/GSYH		
	3.7 (2023-II)	31.2 (2023-I)	-5.8 (2023-II)		

Cem Erođlu	Müdü	cem.eroglu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 80
Fatma Özlem Kanbur	Müdü Yardımcısı	fatmaozlem.kanbur@vakifbank.com.tr	0216-724 30 83
Naime Dođan Eriř	Müdü Yardımcısı	naimedogan.eris@vakifbank.com.tr	0216-724 30 82
Bilge Pekçađlayan	Müdü Yardımcısı	bilge.pekcaglayan@vakifbank.com.tr	0216-724 30 84
Sinem Ulusoy Kasap	Müdü Yardımcısı	sinemulusoy.kasap@vakifbank.com.tr	0216-724 30 86
Selin Mumcu	Uzman Yardımcısı	selin.mumcu@vakifbank.com.tr	0216-724 30 88

Bu rapor Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan sağlanan bilgiler kullanılarak hazırlanmıştır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu bilgi ve verilerin doğruluğu hakkında herhangi bir garanti vermemekte ve bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan dolayı sorumluluk kabul etmemektedir. Bu rapor sadece bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hişbir konuda yatırım önerisi olarak yorumlanmamalıdır. Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O. bu raporda yer alan bilgilerde daha önceden bilgilendirme yapmaksızın kısmen veya tamamen değişiklik yapma hakkına sahiptir.